

Habits' Description of the Ideal Characters in Lao-Literature

Phone PHENGPHANYA¹, Souliya BOUPHAPANYA, Phothong SATHAMMA,
Sonesanith BOUNTAVONG

Department Lao-Literature, Faculty of Languages, Souphanouvong University, Lao PDR

¹Correspondence:

Phone PHENGPHANY,
Department Lao-Literature
Faculty of Languages,
Souphanouvong University,
Tel: +856 20 29302184,
E-mail:
phonepheng388@gmail.com

Article Info:

Submitted: Nov 30, 2022

Revised: Mar 10, 2023

Accepted: Mar 20, 2023

Abstract

In this research project, the researchers aimed to describe the habits of the Ideal Characters in Lao-Literature regarding their physical characteristics, personalities of characters. The instrument used for this study was a questionnaire which included 21 items to collect the information to describe the habits of ideal characters in Lao-literature towards on explanation, interpretation and evaluation.

The results of this study revealed that there were 4 aspects on anatomical traits description - standing, walking, sitting, lying down or sitting. There were also 5 areas in the conceptual description - perseverance, overcoming obstacles, loyalty to family, nation and the generosity to family-society. The characters were seen to be good with manners, intelligent, good problem solving, patriotic, courageous, honest, doctrinal, united, ideological, far-sighted, genuine public and humble. In addition, the characters were kind, determine, high self-sacrificing, patient, loyal, gratitude and supportive for others.

Keywords: Description, Habits, Characters, Ideal, Lao - Literature

1. ພາກສະໜີ

ການຝັນລະນາຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລາວ ຜ່ານນິທານຝັນເມືອງ, ບົດເລື່ອງສັ້ນ, ນະວະນິຍາຍ ທີ່ນັກປະຊາສາມາດ ແຕ່ງຂຶ້ນມານັ້ນດັ່ງ Khamstone THONGMISAY (2016) ໄດ້ຂຽນໄວ້ວ່າ ການປະດິດແຕ່ງລ້ວນແລ້ວເກີດມາຈາກ ແນວຄິດຈິດໃຈຂອງປະຊາຊົນລາວ ກໍຄືແນວຄິດຂອງສັງຄົມ ທີ່ຕ້ອງການຄົນມີນິດໄສໃຈຄໍ, ມີຄຸນສົມບັດ, ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ຄວາມສະຫງວນສະຫງາດ, ຄວາມຍຸຕິທໍາ, ສຸພາບຮຽບຮ້ອຍ, ເວົ້າຈາອ່ອນຫວານ, ຖະໜອມຖ່ອມຕົວ ແລະ ມີຄວາມເປັນຜູ້ນໍາ ເພື່ອນໍາມາເອົາແບບຢ່າງຂອງຄວາມດີຂອງຄົນນັ້ນໆ ມາເປັນແນວທາງໃນການດໍາລົງຊີວິດ. ດັ່ງນັ້ນ, ນັກປະຊາສາມາດ ອີງໃສ່ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ ຈຶ່ງໄດ້ຝັນລະນາຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິຂອງປະຊາຊົນລາວ. Kiengkeo NUANNAVONG (2001) ໄດ້ເວົ້າວ່າ ແນວຄິດຂອງປະຊາຊົນໃນສະໄໝຝັນເມືອງເຂົາເຈົ້າມີຄວາມປາຖະໜາຢາກໄດ້ ບັນພະບຸລຸດຜູ້ເກັ່ງກ້າ, ມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງ, ມີຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດ, ນໍ້າໃຈອົງອາດກ້າຫານ, ສຸຂະພາບແຂງແຮງ ແລະ ຄຸນງາມຄວາມດີເປັນຕົ້ນ. ຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງ ເກີດມາຈາກຄວາມມຸ່ງມາດປາຖະໜາຂອງປະຊາຊົນທີ່ຕ້ອງການຄົນດີ, ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ມີຄຸນສົມບັດ ຂອງເຂົາເຈົ້າ. ດັ່ງໃນວັນນະຄະດີລາວຂອງ Borsengkham VONGDALA (2008) ໄດ້ນໍາສະເໜີບຸກຄົນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງ

ວ່າ ບຸກຄົນອຸດົມຄະຕິ ທີ່ປະຊາຊົນຕ້ອງການໃນສະໄໝລ້ານຊ້າງ ຕ້ອງເປັນຄົນເກັ່ງກ້າສາມາດ, ຄວາມສາມັກຄີຮັກແພງເຊື້ອສາຍ ວົງຕະກຸນ, ອິດທິພົນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ, ເຮັດວຽກບໍ່ຮຽກຮ້ອງຄຸນຄ່າຕອບແທນ. Khamstone THONGMISAY (2016) ໄດ້ຂຽນໄວ້ວ່າ ໃນວັນນະຄະດີປັດຈຸບັນ ໂດຍສະເພາະ ວັນນະຄະດີປະຕິວັດ ກໍສະແດງໃຫ້ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງທີ່ນັກປະຊາສາມາດ ໄດ້ປະດິດຄິດແຕ່ງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິຂອງປະຊາຊົນລາວໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກຸ້ຊາດ ທີ່ຕ້ອງການຊາວໜຸ່ມຍິ່ງສາວ, ນັກຮຽນຮູ້, ບັນຍາຊົນ, ທະຫານ, ຕໍາຫຼວດ, ພໍ່ຄ້າ ຊາວຂາຍ, ພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ ເພື່ອປຸກລະດົມແນວຄິດຈິດໃຈໃຫ້ມີນໍ້າໃຈຮັກຊາດ, ຮັກບ້ານເກີດເມືອງນອນ, ມີຄວາມຊື່ສັດບໍລິສຸດ, ມີນໍ້າໃຈອິດທິພົນພາກພຽນ ແລະ ອາດຫານຜ່ານຜ່າທຸກຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສາມາດເອົາຊະນະກັບສັດຕູທີ່ເຂົ້າມາຮຸກຮານປະເທດລາວ.

ບັນດາບົດເລື່ອງ ມີຫຼາຍບົດເປັນບົດເລື່ອງທີ່ມີຊື່ສຽງໂດ່ງດັງເຊັ່ນເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫ, ທ້າວຈັນທະພານິດ ທ້າວຮຸ່ງທ້າວທ້າວເຈືອງ, ສັງສິນໄຊ, ທ້າວກາລະເກດ, ຝອງເດືອນເກົ້າ, ແຫກຄຸກ, ຄ້າງຄືນໃນປ່າເລີກ. ໃນນັ້ນ, ເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ, ຝອງເດືອນເກົ້າ ເປັນເລື່ອງທີ່ມີເນື້ອໃນອຸດົມສົມບູນ ແລະ ເປັນທີ່ສົນໃຈໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຊົມຊອບຈາກສັງຄົມລາວ ເພາະວ່າ ການຝັນລະນາຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ ຂອງນັກປະຊາສາມາດ ໄດ້ນໍາມາປະດິດແຕ່ງຜ່ານແນວຄິດຈິດໃຈທີ່ເກີດຈາກການປະພຶດ, ທັດສະນະແນວຄິດ, ຄວາມອິດທິພົນ, ຄວາມຊື່ສັດ, ຄວາມເອື້ອເຜື້ອເຜື້ອແຜ່, ຄວາມອົງອາດກ້າຫານ ແລະ ການເສຍສະຫຼະ. ໃນ

ໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ, ໄດ້ມີນັກຄົ້ນຄວ້າຫຼາຍທ່ານ ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ສຶກສາ ກ່ຽວກັບຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ ເຊັ່ນ Duangduen BOUNYAVONG (1995) ໄດ້ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຜູ້ນຳໃນອຸດົມຄະຕິ ຂອງຊາວຝື້ນເມືອງກ່ອນຮັບເອົາປັດຊະຍາຂອງພາມ ແລະ ຜູກເຂົ້າມາໃນມະຫາກາບທ້າວຮຸ່ງທ້າວເຈືອງ. Somthaphuey SIVONGSACK (2019) ໃນວາລະສານວິທະຍາສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ ສະບັບທີ 5 ແຫຼ່ງທີ 1 ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າສິລະປະພາສາໃນນະວະນິຍາຍ “ໄຟດັບບໍ່ສິ້ນແສງ” ຂອງ ສ. ສິນິນທອງ ໂດຍມີຈຸດປະສົງວິເຄາະພາສາວັນນະຄະດີ (ການປຽບທຽບ) ໃນນະວະນິຍາຍ “ໄຟດັບບໍ່ສິ້ນແສງ” ຂອງ ສ. ສິນິນທອງ.

ຈາກການຄົ້ນຄວ້າສະພາບຄວາມເປັນມາ ຂອງບັນຫາໃນການຄົ້ນຄວ້າ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ກຸ່ມຜູ້ສຶກສາຈຶ່ງມີຄວາມສົນໃຈຄົ້ນຄວ້າການຜັນລະນາມິດໄສໃຈຄໍຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ ໂດຍວິເຄາະການຜັນລະນາລັກສະນະໃນອະລິຍະບົດ ແລະ ລັກສະນະແນວຄິດຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລາວສາມເລື່ອງຄື ທ້າວເຈັດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ ແລະ ຝອງເດືອນເກົ້າ.

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

ການຜັນລະນາມິດໄສໃຈຄໍຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລາວ ເປັນການສຶກສາທາງຄຸນນະພາບ ແລະ ການສຶກສາຈາກເອກະສານໂດຍກົງ. ລາຍລະອຽດມີດັ່ງນີ້:

2.1 ວິທີການສ້າງເຄື່ອງມື

ການສ້າງເຄື່ອງມືແມ່ນຕ້ອງການຊອກຫາເນື້ອໃນຂອງຄຳຕອບຈາກປຶ້ມເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ ແລະ ຝອງເດືອນເກົ້າ. ການສ້າງຄຳຖາມແມ່ນນຳໃຊ້ເກນການສ້າງເຄື່ອງມືໃຊ້ໃນການຄົ້ນຄວ້າທາງສັງຄົມສາດຂອງຟິມໄພ ຫຼວງລາດ (2016). ຄຳຖາມຄົ້ນຄວ້າແບ່ງເປັນ 2 ພາກສ່ວນຄື ການຜັນລະນາລັກສະນະອະລິຍະບົດ ແລະ ລັກສະນະແນວຄິດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ ລາຍລະອຽດມີດັ່ງນີ້:

◆ ລັກສະນະອະລິຍະບົດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ

1) ລັກສະນະການຢືນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກໃນລັກສະນະໃດແດ່?

2) ລັກສະນະການຢ່າງຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກໃນລັກສະນະໃດແດ່?

3) ລັກສະນະການນັ່ງຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກໃນລັກສະນະໃດແດ່?

4) ລັກສະນະການນອນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກໃນລັກສະນະໃດແດ່?

◆ ລັກສະນະແນວຄິດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ

1) ການຜ່ານຜ່າອຸປະສັກຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

2) ຄວາມຈິ່ງຮັກຝັກດີຕໍ່ເຊື້ອສາຍວົງຕະກຸນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

3) ຄວາມຈິ່ງຮັກຝັກດີຕໍ່ປະເທດຊາດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

4) ຄວາມເອື້ອເຜື້ອເຜື້ອແຜ່ຕໍ່ຄອບຄົວ-ຕໍ່ສັງຄົມຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

5) ຄວາມສະຫຼາດຫຼັກແຫຼມຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

6) ການຮູ້ແກ້ໄຂບັນຫາຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

7) ນ້ຳໃຈຮັກຊາດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

8) ຄວາມກ້າຫານ, ຄວາມຊື່ສັດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

9) ການຮູ້ຫຼັກທຳຄຳສອນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

10) ຄວາມສາມັກຄີຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

11) ອຸດົມການຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

12) ແນວຄິດມອງກວ້າງເຫັນໄກຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

13) ມີທັດສະນະປະຊາຊົນຢ່າງແທ້ຈິງຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

14) ຄວາມເມດຕາກະລຸນາຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

15) ຄວາມຕັດສິນໃຈສູງ, ກ້າຍອມເສຍສະຫຼະຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

16) ຄວາມອົດທົນ, ຄວາມຈິ່ງຮັກຝັກດີຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

17) ຄວາມກະຕັນຍູຮູ້ບຸນຄຸນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

18) ຄວາມປາຖະໜາດີຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິສະແດງອອກຄືແນວໃດ?

2.2 ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ຄະນະຄົ້ນຄວ້າໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນໂດຍມີຂັ້ນຕອນລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ໃຊ້ເວລາອ່ານເພື່ອສຶກສາຂໍ້ມູນຈາກບົດເລື່ອງຈຳນວນ 3 ແຫຼ່ງຄື ທ້າວເຈັດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ ແລະ ຝອງເດືອນເກົ້າ ເພື່ອຊອກລັກສະນະອະລິຍະບົດ ແລະ ລັກສະນະແນວຄິດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ.

2.3 ວິທີການວິເຄາະ

ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ຄະນະຄົ້ນຄວ້າໄດ້ມີຂັ້ນຕອນໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນໂດຍນໍາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການຄໍາຖາມມາວິເຄາະຕາມຈຸດປະສົງຕໍ່ໄປນີ້:

- ວິເຄາະລັກສະນະອະລິຍະບົດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລາວ

- ວິເຄາະລັກສະນະແນວຄິດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລາວ

- ສໍາລັບການວິເຄາະແມ່ນທິດສະດີພັນລະນາຕົວລະຄອນຂອງ Phingkham SISOUVANH (2011), ການວິເຄາະໃຊ້ຮູບແບບການພັນລະນາເພື່ອອະທິບາຍ, ຝັສຸດ.

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

ການພັນລະນານິດໄສໃຈຄໍຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ ເປັນການພັນລະນາລັກສະນະອະລິຍະບົດ ແລະ ລັກສະນະແນວຄິດຂອງຕົວລະຄອນ ທີ່ປະຊາຊົນລາວຄິດຢາກໄດ້ຄົນໃນແບບທີ່ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການ. ຜົນການຄົ້ນຄວ້າໄດ້ດັ່ງນີ້:

3.1 ພັນລະນາລັກສະນະອະລິຍະບົດ ຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ

ພັນລະນາລັກສະນະອະລິຍະບົດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໝາຍເຖິງການພັນລະນາລັກສະນະຂອງຕົວລະຄອນໂດຍຜ່ານວາດຊົງການຍືນ, ການຢາງ, ການນັ່ງ, ການນອນ ທີ່ນໍາມາພັນລະນາໄວ້ໃນຕົວລະຄອນເອກຂອງບົດເລື່ອງ ລາຍລະອຽດມີດັ່ງນີ້:

1) ລັກສະນະການຍືນ

ລັກສະນະການຍືນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໝາຍເຖິງການພັນລະນາທີ່ບົ່ງບອກນິດໄສໃຈຄໍ ສະແດງອອກຜ່ານການປະຜິດ ທີ່ຄົນອື່ນຮູ້ ຈາກລັກສະນະທໍາທາງຂອງຕົວລະຄອນສະແດງອອກໃນເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫໃນວັນນະ ຄະດີພື້ນເມືອງລາວ ທີ່ວ່າ:

ຜໍຕາເວັນ ຫຍັບຍາຍຄ້ອຍ	ໃກ້ຄໍາຕາເວັນແດງ
ທ້າວທັງສາມແຂງໃຈມາ	ຮ່ວມກັນພຽງພ້ອມ
ພວກເຂົາມາຍືນອ້ອມ	ຂາຈີນາຍຫລຸດຫລິ້ນ
ບາເຈັດໄຫບິດເອົາໄດ້	ພາກັນຍ້ອງຊື່ນຊົມ

(ຈຫ.ພ:68).

ຈາກຂໍ້ຄວາມບາດກອນ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ພັນລະນາຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫ ພ້ອມດ້ວຍລູກນ້ອງພາກັນຍືນອ້ອມເບິ່ງຂາຈີນາຍ ທີ່ທ້າວເຈັດໄຫໄດ້ຕໍ່ສູ້ກັບໂຕຈີນາຍ ສາມາດນໍາເອົາຂາຈີນາຍມາເປັນອາຫານໃຫ້ລູກ. ຄຳວ່າ **“ຍືນອ້ອມ”** ໝາຍເຖິງຍືນເປັນວົງມົນ ເຊິ່ງ ທ້າວເຈັດໄຫ ພ້ອມດ້ວຍລູກນ້ອງພາກັນຍືນອ້ອມເບິ່ງຂາຈີນາຍ. ທ້າວເຈັດໄຫ ຍືນນໍາລູກນ້ອງທີ່ສະແດງຄວາມເປັນກັນເອງຄືແນວນັ້ນ ແມ່ນບອກລັກສະນະທໍາທາງນິດໄສໃຈຄໍຫົວໜ້າທີ່ເຂົ້າຫາລູກນ້ອງ ໂດຍບໍ່ຖືກົວວ່າ ເປັນຫົວໜ້າ, ລູກນ້ອງພາກັນຍ້ອງຊື່ນຊົມຫົວໜ້າທີ່ສາມາດນໍາເອົາອາຫານສູ່ລູກນ້ອງກິນ; ນັ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນຍາມໃດຫົວໜ້າກໍເປັນຫ່ວງລູກນ້ອງສະເໝີ. ນອກຈາກນີ້ ເລື່ອງຟອງເດືອນເກົ້າ ພົບລັກສະນະ

ທໍາທາງການຍືນຂອງນັກຮົບປະຕິວັດທີ່ບົ່ງບອກນິດໃຈຄໍເປັນຄົນຮັກຊາດຮັກບ້ານເກີດເມືອງນອນສະໄໝການຕໍ່ສູ້ກັບຊາດຕ້ານຈັກກະ ພັດອາເມລິກາ ສະແດງອອກດັ່ງນີ້:

“ນວນຍືນກໍາປືນຈໍຢູ່ແຄມຝັ່ງ, ເນີ້ງຄົງໄປເບື້ອງໜ້າ, ຍືນຄໍຕິດຕາມສະຫາຍຂອງຕົນ, ຫົວໃຈປຸ່ມຂຶ້ນເປັນຟອງ ກະແສຟອງແຫ່ງຄວາມຮັກເຂົ້າຮູ້ສຶກຮັກເງົາດໍາໆ ທີ່ພວມກາຍເປັນສອງຈໍ້າ ມົນງເຫນັງຕິງຢູ່ຕາມຟອງນໍ້ານັ້ນຢ່າງຝຸ່ງຝັນ” (ຝ.ປ3:3)

ຈາກຂໍ້ຄວາມເປັນຕອນຄວາມ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ພັນລະນາລັກສະນະການຍືນ ຂອງນັກຮົບປະຕິວັດ ສະຫຍາມວນ ໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກັບຊາດ ຕ້ານຈັກກະພັດອາເມລິກາ. ນັກປະຜິດ Khamma PHOMKONG ໄດ້ພັນລະນາລັກສະນະການຍືນຢູ່ແຄມຝັ່ງຈັບປືນດ້ວຍຈິດໃຈຈິດຈໍ່ ແລະ ລະມັດລະວັງທີ່ສຸດຂອງສະຫາຍ. ໃນນັ້ນ, ລັກສະນະຮ່າງກາຍ ຂອງສະຫາຍນວນ ກໍເນີ້ງຄົງຍືນຄໍໄປທາງໜ້າ ແລ້ວຕິດຕາມເບິ່ງເຜື່ອນຮ່ວມຮົບ ທີ່ກໍາລັງລອຍນໍ້າຂ້າມນໍ້າຂອງ ເພື່ອໄປສິ່ງເອກະສານສໍາຄັນຂອງຊາດ. ຄຳວ່າ **“ຍືນກໍາປືນຈໍຢູ່ແຄມຝັ່ງ”** ແມ່ນລັກສະນະທໍາການຍືນຢູ່ໃນທໍາກຽມພ້ອມຕໍ່ສູ້ກັບສັດຕູ ແລະ ເປັນຮົ້ວປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ສັດຕູເຂົ້າມາລັດຢິງເຜື່ອນສະຫາຍໃນຂະນະປະຕິບັດໜ້າທີ່. ລັກສະນະການຍືນດັ່ງກ່າວນັ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມຮັກແພງ, ຄວາມຫ່ວງໄຍຕໍ່ເຜື່ອນນັກຮົບທີ່ມີອຸດົມການອັນດຽວກັນ, ທຸກສຸກ ແລະ ຕາຍແທນກັນໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ລັກສະນະການຍືນຂອງສະຫຍາມວນທີ່ມີໜ້າທີ່ເວນຍາມປ້ອງກັນສັດຕູບໍ່ໃຫ້ມາໃກ້ເຜື່ອນສະຫາຍໃນຂະນະທີ່ກໍາປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຊາດມອບໝາຍນັ້ນ ແມ່ນແນວຄິດຈິດໃຈ ຂອງປະຊາຊົນລາວ ຕ້ອງການນັກຮົບປະຕິວັດຮຽກຮ້ອງໃຫ້ສາມັກຄີ, ຮັກແພງກັນໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກັບຊາດຕ້ານຈັກກະພັດອາເມລິກາ ຖືເປັນເລື່ອງທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດ ແລະ ກາຍມາເປັນຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິຂອງປະຊາຊົນລາວໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກັບຊາດຕ້ານຈັກກະພັດອາເມລິກາ ທີ່ນັກປະຜິດນໍາມາພັນລະນາໄວ້ໃນວັນນະ ຄະດີປະຕິວັດ.

ສະຫຼຸບລວມແລ້ວ ຜົນການວິເຄາະມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ການພັນລະນາລັກສະນະການຍືນ ຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ ໃນສາມເລື່ອງຄືເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ, ຟອງເດືອນເກົ້າ. ໃນວັນນະຄະດີພື້ນເມືອງເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫພົບວ່າ ລັກສະນະການຍືນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິແມ່ນການຍືນອ້ອມເປັນວົງມົນບົ່ງບອກລັກສະນະທໍາທາງນິດໄສໃຈຄໍຂອງຫົວໜ້າທີ່ເປັນວິທີການເຂົ້າຫາລູກນ້ອງທີ່ບໍ່ຖືກົວຂອງຫົວໜ້າ. ສ່ວນວັນນະຄະດີປັດຈຸບັນເລື່ອງຟອງເດືອນເກົ້າພົບວ່າ ລັກສະນະການຍືນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິແມ່ນທໍາທາງການຍືນຢູ່ໃນທໍາກຽມພ້ອມຕໍ່ສູ້ກັບສັດຕູ ແລະ ເປັນຮົ້ວປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ສັດຕູເຂົ້າມາລັດຢິງເຜື່ອນສະຫາຍໃນຂະນະປະຕິບັດໜ້າທີ່. ສໍາລັບວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງເລື່ອງທ້າວຈັນທະຄາດ ບໍ່ພົບເຫັນລັກສະນະການຍືນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ.

2) ລັກສະນະການຢາງ

ລັກສະນະການຢ່າງຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໝາຍເຖິງການຢ່າງຂອງຄົນຈະແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ ຢ່າງຊ້າ, ຢ່າງໄວ, ຢ່າງສຸພາບ, ຢ່າງຢູ່ໃນຫ້ອງປະຊຸມ, ຢ່າງໃນທີ່ຊົມຊື່ນເປັນຕົ້ນ. ສຳລັບການຝັນລະນາລັກສະນະການຢ່າງຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລາວຄັ້ງນີ້ແມ່ນລັກສະນະທາທາງການຢ່າງທີ່ບົ່ງບອກເຖິງນິດໃສໃຈຄໍຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ. ຜ່ານການສຶກສາພົບເຫັນລັກສະນະທາທາງການຢ່າງໃນວັນນະຄະດີຝື້ນເມືອງເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫ ສະແດງອອກຜ່ານຂໍ້ຄວາມໃນບາດກອນທີ່ວ່າ:

ທ້າວເຈັດໄຫຢ່າງອອກໜ້າ ສາມບາຢ່າງນຳຫຼັງ
 ໄປຍັງຫາດຊາຍຟອງ ຢືນສານຖວາຍເຈົ້າ
 ຂາບໄຫວ້ໄອຍະໂກເຖົ້າ ເຈົ້າພາລາພະຍາບູ
 ຜູ້ເຝີນຢູ່ສືບສ້າງ ເມືອງກວ້າງຢູ່ກະເສີມ
 (ຈຫ.ພ:84).

ຈາກຂໍ້ຄວາມກອນບາດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຝັນລະນາໃຫ້ເຫັນ ລັກສະນະການຢ່າງ ລະຫວ່າງເຈົ້ານາຍກັບລູກນ້ອງ ຂອງຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫກັບລູກນ້ອງ. ຄຳວ່າ **“ທ້າວເຈັດໄຫຢ່າງອອກໜ້າ”** ຈາກຂໍ້ຄວາມນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນລັກສະນະທາທາງການຢ່າງທີ່ບອກເຖິງນິດໃສໃຈຄໍຂອງຫົວໜ້າໄດ້ຢ່າງອອກກ່ອນລູກນ້ອງ. ການຢ່າງອອກໄປກ່ອນນັ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມເປັນຜູ້ນຳຕ້ອງເດີນໜ້ານຳພາລູກນ້ອງໃນການປະຕິບັດວຽກງານໃດໜຶ່ງໃຫ້ສຳເລັດຜົນ. ການຢ່າງອອກໄປກ່ອນຂອງຫົວໜ້າແມ່ນຢ່າງເພື່ອໄປສຶກສາຮຳຮຽນຫຼັກການເມືອງການປົກຄອງ ເພາະຈະເປັນຜູ້ນຳປົກຄອງຕ້ອງຮູ້ຈັກວຽກງານເມືອງການປົກຄອງເສຍກ່ອນ, ຈຶ່ງສາມາດບໍລິຫານປະເທດຊາດໄດ້. ຈາກລັກສະນະທາທາງການຢ່າງທີ່ມີຈຸດປະສົງເປົ້າໝາຍຂອງທ້າວເຈັດໄຫ ໃນວັນນະຄະດີຝື້ນເມືອງນັ້ນ ແມ່ນເກີດຈາກແນວຄິດຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ຕ້ອງການສື່ສານໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມເປັນຜູ້ນຳຕ້ອງນຳພາລູກນ້ອງໄປກ່ອນສະເໝີ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕົວລະຄອນອ້າຍເຈັດໄຫຈຶ່ງກາຍເປັນຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິຂອງປະຊາຊົນໃນສະໄໝກ່ອນ ເຊິ່ງຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຝັນລະນາໄວ້ໃນເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫ.

ນອກຈາກນີ້ ໃນວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງ ພົບການຝັນລະນາລັກສະນະການຢ່າງ ໃນຊີວິດໄວເດັກຂອງຕົວລະຄອນ ເພື່ອຊອກເລາະຂໍທານ ຍ້ອນຄອບຄົວທຸກຍາກຂາດເຂີນ ຈຳເປັນຕ້ອງຢ່າງເລາະທ່ຽວຂໍທານກິນໄປທົ່ວທຸກບ່ອນ ດ້ວຍຄວາມອິດຫົວສະແດງອອກໃນບາດກອນເລື່ອງທ້າວຈັນທະຍາດ ໂດຍຜ່ານຂໍ້ຄວາມໃນບາດກອນ ທີ່ວ່າ:

ດູທີ່ ເຫິງນານລ້ຳ ຂໍກິນຍິນຍາກ ເສຍແລ້ວ
 ອິດຢາກຮ້າຍ ຈຶ່ງຜານ້ອງດຸ່ງເດີນ
 ເມື່ອນັ້ນ ກຸມມານນ້ອຍ ທັງສອງເດີນດຸ່ງ
 ຂ້າມປ່າໄມ້ ຫຼາຍມື້ຮອດຫົວ (ຈຄ:ວ:18:6)

ຈາກຂໍ້ຄວາມບາດກອນ ທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຝັນລະນາລັກສະນະການຢ່າງບົ່ງບອກໃຫ້ຮູ້ເຖິງ ນິດໃສໃຈຄໍຂອງຕົວລະຄອນທຸກຍາກຂາດເຂີນອາຫານ ເພື່ອຄວາມຢູ່ລອດ

ຕ້ອງໄດ້ຢ່າງເລາະຂໍທານໄປແຕ່ລະມື້ແຕ່ລະວັນ. ນອກຈາກນີ້ພົບການຝັນລະນາລັກສະນະການຢ່າງໃນວັນນະຄະດີປັດຈຸບັນເລື່ອງຟອງເດືອນເກົ້າ ພົບການຢ່າງຂອງນັກຮີບປະຕິວັດລາວສະໄໝຕໍ່ສູ້ກຸ້ຊາດຕ້ານຈັກກະພັດອາເມລິກາແຕ່ໄລຍະປີ 1955-1975 ໃນດ້ານເນື້ອໃນວັນນະຄະດີປະຕິວັດໄດ້ສ້າງແສງການຕໍ່ສູ້ອັນດຸເດືອດ, ບາງໄລຍະຕໍ່ສູ້ດ້ານການເມືອງ ແລະ ການຕໍ່ສູ້ດ້ວຍອາວຸດ. ບັນດານັກປະຊາຊົນ ໄດ້ຊື່ໃຫ້ເຫັນກຳລັງຝ່າຍປະເທດລາວ ຢ່າງຈະແຈ້ງ ເຖິງກຳລັງອັນມະຫາສານ ແລະ ແຂງກ້າ, ມີນ້ຳໃຈຄຽດແຄ້ນສັດຕູຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ແລະ ນ້ຳໃຈເດັດດ່ຽວໜຽວແໜ້ນ, ຄວາມອິດທິນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກນາໆປະການ. ການຢ່າງໃນເລື່ອງຟອງເດືອນເກົ້າແມ່ນການຢ່າງຜ່ານຜ່າອຸປະສັກບິນເສັ້ນທາງສູ່ແມ່ນ້ຳຂອງຂອງນັກຮີບສາມສະຫາຍໃນໄລຍະການຕໍ່ສູ້ກຸ້ຊາດຕ້ານຈັກກະພັດອາເມລິກາ ສະແດງອອກຜ່ານຂໍ້ຄວາມທີ່ວ່າ:

“ຢ່າງຕະຫຼອດຄົນນັ້ນ ຈຶ່ງຝ່າຍມື້ມບຶງພະໄພ ແລະກໍອາດເວົ້າໄດ້ວ່າມື້ມໄພອັນຕະລາຍ, ສະຫາຍຝັນເວົ້າຂຶ້ນວ່າ ແຖບນີ້ຖືກັນວ່າເປັນແຖບທີ່ປອດໄພພໍສົມຄວນ, ແຕ່ກໍເຊື່ອຢ່າງຕາຍໃຈບໍ່ໄດ້ວ່າຈະມີຄວາມປອດໄພຢ່າງເດັດຂາດ, ດັ່ງນັ້ນ, ຄວນມີຜູ້ໜຶ່ງເປັນແມວມອງໄປກ່ອນ”(ຟ.ປ:3:10).

ຈາກຂໍ້ຄວາມຕອນໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ນັກປະຊາຊົນຄຳມາ ພົມກອງ ໄດ້ຝັນລະນາໃຫ້ເຫັນພາບກາງຄືນເດືອນມືດ, ຝົນຕົກຖອກເທລົງມາ, ຕາມໜ້າດິນເຕັມແຕ່ບວກ, ບຶງ, ຫ້ວຍ, ຮ່ອງ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ນັກຮີບທັງສາມກໍຕັດສິນໃຈຢ່າງແຂ່ງຝົນ, ຜ່ານຫ້ວຍຮ່ອງໜອງບຶງ, ບວກຊຸມ, ປ່າ ດົງ, ພູຜາເດີນທາງຢ່າງດ້ວຍຄວາມມືດໄປດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ ແລະ ມີຄວາມຕັດສິນໃຈສູງ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວໄດ້ເປັນເຄື່ອງທົດສອບນ້ຳໃຈຂອງນັກຮີບປະຕິວັດຂອງຝວກເຮົາ, ບິນເສັ້ນທາງທີ່ຢ່າງງົມມືດໄປຕະຫຼອດທາງຄືນນັ້ນ ພວກສະຫາຍກໍບໍ່ເຄີຍທີ່ຖອຍໃຈແຕ່ຢ່າງໃດ. ການຝັນລະນາການຢ່າງ ຂອງນັກຮີບປະຕິວັດລາວສາມສະຫາຍໄດ້ຮູ້ເຖິງນິດໃສໃຈຄໍ ເປັນຄົນອິດທິນພະຍາມສູງ, ມີນ້ຳໃຈປະຕິວັດອັນສູງສົ່ງ.

ສະຫຼຸບລວມແລ້ວ ຜົນການວິເຄາະມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ພົບການຝັນລະນາລັກສະນະການຢ່າງ ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນນິດໃສໃຈຄໍຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລາວ. ໃນນັ້ນ, ຝັນລະນາລັກສະນະການຢ່າງຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີຝື້ນເມືອງເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫ ບອກໃຫ້ຮູ້ລັກສະນະການຢ່າງບົ່ງບອກນິດໃສຂອງຄົນອິດທິນພະຍາມທີ່ຢ່າງເພື່ອຮຽນຮູ້ຫຼັກປົກຄອງບ້ານເມືອງ. ສຳລັບ ວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງເລື່ອງທ້າວຈັນທະຍາດ ຝັນລະນາລັກສະນະການຢ່າງບອກເຖິງນິດໃສໃຈຄໍເປັນຄົນອິດທິນ ເພື່ອຊອກອາຫານມາລ້ຽງຮ່າງກາຍໃຫ້ມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ. ສຳລັບຝັນລະນາການຢ່າງ ຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນເລື່ອງຟອງເດືອນເກົ້າບອກເຖິງນິດໃສໃຈຄໍຂອງນັກຮີບ ເປັນຄົນມີຄວາມມອດທິນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກ ແລະ ນ້ຳໃຈຮັກຊາດຂອງນັກຮີບປະຕິວັດ.

3) ລັກສະນະການນັ່ງ

ລັກສະນະການນັ່ງໝາຍເຖິງການພັນລະນາລັກສະນະທຳທີ່ການນັ່ງທີ່ປຸງບອກເຖິງນິດໄສໃຈຄໍຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ. ລັກສະນະການນັ່ງຂອງຄົນເຮົານັ້ນຈະສະແດງເຖິງອຸປະນິດໄສຂອງຄົນຜູ້ນັ້ນ. ການນັ່ງມີຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ ນັ່ງຝັ່ງທຳ, ນັ່ງຝັ່ງຄຳສັ່ງສອນຂອງພໍ່ແມ່, ນັ່ງຝັ່ງຜູ້ໃຫຍ່ສິນທະນາ, ຝັ່ງປາຖະກະຖາເປັນຕົ້ນ. ຜ່ານການສຶກສາການຢ່າງໃນເລື່ອງທ້າວເຈດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ ແລະ ເລື່ອງຟອງເດືອນເກົ້າ ສະແດງໃຫ້ເຫັນລັກສະນະການຢ່າງປຸງບອກນິດໄສໃຈຄໍ ດັ່ງນີ້:

ຈາກນັ້ນທັງສອງໄດ້	ເຂົ້າໄປນັ່ງຢູ່ໃນຖຽງ
ກິນໝຽງຄຳນຳກັນ	ພ້ອມເພື່ອນສອງເສນາໄທ້
ກິນເຂົ້າປາ ແລະ ໝາກໄມ້	ມວນມີໃນໄຮ່
ທັງແຕງລາຍ ແລະ ແຕງຊ້າງ	ຫາຫ່າງໃສ່ຜາ

(ຈຫ.ພ:23).

ຈາກຂໍ້ຄວາມກອນບາດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ໄດ້ພັນລະນາຕົວລະຄອນທ້າວເຈດໄຫໄດ້ເຂົ້າໄປນັ່ງຢູ່ໃນຖຽງຂອງປະຊາຊົນ. ຄຳວ່າ **“ນັ່ງຢູ່ໃນຖຽງ”** ແມ່ນຕຸບນ້ອຍທີ່ປະຊາຊົນເຮັດໄວ້ຕາມໂຮ່ນາ ເມື່ອນັກແຕງໄດ້ແຕງໃຫ້ທ້າວເຂົ້າໄປນັ່ງໃນຖຽງນັ້ນກໍໝາຍວ່າອ້າຍເຈດໄຫໄດ້ເຂົ້າໄປນັ່ງໃນຖຽງໂຮ່ນາຂອງປະຊາຊົນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ນັກແຕງຍັງໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນວ່າ ອ້າຍເຈດ

ເມື່ອນັ້ນ	ພຣະບາດທ້າວ
	ທັງຂຸນເມືອງ
ບັດນີ້	ເຮົາຈັກເວນເມືອງໃຫ້
ສູ່ຈິ່ງ	ຕົກແຕ່ງຫ້າງ

ຈາກບາດກອນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ພັນລະນາພະຍາປົກຄອງເມືອງເອົ້າປະຊາຊົນລາດສະດອນ, ເສນາອາມາດທີ່ມີຕຳແໜ່ງ ໃຫ້ພາກັນຫ້າງຫາກະກຽມວຽກງານຕ່າງ ເພື່ອກຽມແຕ່ງຕັ້ງທ້າວຈັນທະຄາດຂຶ້ນເປັນກະສັດປົກຄອງເມືອງແທນພະຍາຜູ້ເກົ່າ. ເຫດຜົນທີ່ທ້າວຈັນທະຄາດໄດ້ມານັ່ງປົກຄອງເມືອງແມ່ນເກີດຈາກແນວຄິດຂອງປະຊາຊົນທີ່ເຫັນນິດໄສໃຈຄໍທ້າວຈັນທະຄາດເປັນຄົນດີ, ຊ່ວຍເຫຼືອຄົນອື່ນ ແລະ ນຳເອົາຄວາມສຸກມາໃຫ້ປະຊາຊົນ. ລັກສະນະການນັ່ງຂອງທ້າວຈັນທະຄາດ ສະແດງອອກບ່ອນວ່າ “ກຸມມານສະເຫວີຍຣາດ”. ຄຳວ່າ “ກຸມມານສະເຫວີຍຣາດ” ໝາຍເຖິງໝາຍເຖິງການແຕ່ງຕັ້ງທ້າວຈັນທະຄາດຂຶ້ນໄປນັ່ງເປັນກະສັດປົກຄອງເມືອງ ເຊິ່ງການນັ່ງປົກຄອງເມືອງຂອງທ້າວ ໄດ້ຜິສຸດໃຫ້ເຫັນວ່າ ເປັນຄົນໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ວາງໃຈຈາກປະຊາຊົນ ເພື່ອປະເທດຊາດບ້ານເມືອງຄວາມຢູ່ເຢັນເປັນສຸກໃນສະໄໝອານາຈັກລາວລ້ານຊ້າງ.

ນອກຈາກນີ້ ໃນວັນນະຄະດີປັດຈຸບັນເລື່ອງຟອງເດືອນເກົ້າຝົບນັກຮົບປະຕິວັດລາວສາມສະຫຍາຍນັ່ງປົກສາຫາລືວາງແຜນຂ້າມນ້ຳຂອງ ເພື່ອນຳສິ່ງເອກະສານສຳຄັນຂອງຊາດ. ການລອຍຂ້າມນ້ຳຂອງໃນຍາມເດືອນເກົ້າເດືອນສິບເປັນເລື່ອງທີ່ລະອຽດອ່ອນ ແລະ ຮອບຄອບທີ່ສຸດ, ຜິດພາດ ແລະ ເສຍລັບແມ່ນບໍ່ໄດ້ເດັດຂາດ ສະແດງອອກໃນຕອນຄວາມທີ່ວ່າ:

ໄຫບໍ່ພຽງແຕ່ໄປຮອດໄຮ່ຮອດນາຂອງປະຊາຊົນເຮົານັ້ນ ຍັງໄດ້ນັ່ງກິນໝຽງ, ກິນໝາກໄມ້ ໝາກແຕງລາຍ ແຕງຊ້າງ ທີ່ເອົາມາໃສ່ຜາ ແລະ ມີໝູ່ເພື່ອນຮ່ວມກັນ ຮ່ວມສິນທະນາຢ່າງສະໝິດສະໝີມ ນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອ້າຍເຈດໄຫ ເປັນຄົນດີ, ສາມາດຢູ່ໄຮ່ຢູ່ນຳປະຊາຊົນ ແລະ ກິນເຂົ້າປາອາຫານນຳປະຊາຊົນໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ອ້າຍເຈດໄຫຈຶ່ງໄດ້ຮັບຄວາມຮັກແພງ ຈາກປະຊາຊົນຊາວໄຮ່ຊາວນາ. ອາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ລັກສະນະການນັ່ງຢູ່ຖຽງໄຮ່ກັບປະຊາຊົນ ຂອງຕົວລະຄອນທ້າວເຈດໄຫ ປຸງບອກນິດໄສໃຈຄໍເປັນຄົນດີສາມາດເຕົ້າໂຮມຄວາມສາມັກຄີ. ການຈະເປັນຜູ້ນຳຕ້ອງເປັນຜູ້ຮ່ວມທຸກຮ່ວມສຸກກັບປະຊາຊົນ ຢູ່ກິນນຳປະຊາຊົນໄດ້, ຕົວລະຄອນອ້າຍເຈດໄຫ ເປັນຕົວລະຄອນທີ່ມີຄຸນສົມບັດຕາມຄວາມຫວັງຂອງປະຊາຊົນຄື **“ສາມາດຢູ່ກິນກັບປະຊາຊົນໄດ້”**. ດັ່ງນັ້ນ ອ້າຍເຈດໄຫຈຶ່ງກາຍເປັນຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ ໃນວັນນະຄະດີຝື້ນເມືອງ ກໍຄືບຸກຄົນອຸດົມຄະຕິຂອງປະຊາຊົນລາວສະໄໝກ່ອນ.

ນອກຈາກນີ້ ໃນວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງເລື່ອງທ້າວເຈດໄຫ ການພັນລະນາລັກສະນະການນັ່ງປຸງບອກນິດໄສໃຈຄໍເປັນຄົນດີຂອງປະຊາຊົນເຊິ່ງໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈຈາກປະຊາຊົນຈຶ່ງໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງເປັນກະສັດປົກຄອງເມືອງ ຜ່ານບາດກອນທີ່ວ່າ:

ທັນໝູ່ເສນາ
ຊຸ່ຊຸ່ມມວນພ້ອມ
ກຸມມານສະເຫວີຍຣາດ ແທນແລ້ວ
ຍາຊ້າຮົບໂຮມທ່ຽວເຖິນ (ຈຄ:ລ:138:152)

“ເມື່ອຕິດຕາມສະພາບການເຄື່ອນໄຫວຂອງສັດຕູແລ້ວທັງສາມສະຫຍາຍຈຶ່ງມານັ່ງຕົກລົງແຜນ ການຂອງຕົນວ່າ ໃຫ້ຜູ້ໜຶ່ງລອຍໄປກ່ອນເພື່ອຕິດຕາມສະພາບເບື້ອງໜ້າ! ຜູ້ທີສອງໃຫ້ຢູ່ຫວ່າງກາງມີ ໜ້າທີ່ຮັກສາເອກະສານແລະ ຄຳສັ່ງ! ສ່ວນຜູ້ທີສາມໃຫ້ເປັນຜູ້ປ້ອງກັນເບື້ອງຫຼັງ ແຕ່ລະຄົນຢູ່ຫ່າງກັນເຖິງຊາວແມັດ. ຜູ້ໃດຢູ່ໃກ້ບ່ອນເຫດການເກີດຂຶ້ນ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບສຸດຄວາມສາມາດ ຖ້າຈຳເປັນຕ້ອງຍອມເສຍສະລະຊີວິດເພື່ອໃຫ້ຜູ້ ຮັກສາເອກະສານປອດໄພ” (ຝ.ປ:26:19)

ຈາກຂໍ້ຄວາມຕອນຄວາມທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ນັກປະຊັນ Khamma PHOMKONG ໄດ້ພັນລະນາການນັ່ງປົກສາຫາລືວາງແຜນຂ້າມນ້ຳຂອງ ນັກຮົບສາມສະຫຍາຍຄື ສະຫຍາຍພັນ, ສະຫຍາຍສອນ ແລະ ສະຫຍາຍນວນ. ທັງສາມສະຫຍາຍນັ່ງວາງແຜນການຄືໃຫ້ຄົນໜຶ່ງລອຍນ້ຳຂ້າມອອກໄປກ່ອນ, ຜູ້ທີສອງແມ່ນຢູ່ເຄິ່ງກາງເພື່ອຮັກສາເອກະສານ, ສ່ວນຜູ້ທີສາມແມ່ນຮັກສາຄວາມປອດໄພຢູ່ຫ່າງຫຼັງ. ແຕ່ລະຄົນຢູ່ຫ່າງກັນຊາວແມັດ, ຖ້າມີເຫດການບໍ່ດີເກີດຂຶ້ນເຊັ່ນສັດຕູເຂົ້າໃກ້ ຫຼືປະທະກັນໃນຂະນະກຳລັງປະຕິບັດໜ້າທີ່ຢູ່ນັ້ນ ກໍໃຫ້ແຕ່ລະສະຫຍາຍຮັບຜິດຊອບໃຫ້ສຸດຄວາມສາມາດ, ຖ້າຈຳເປັນກໍຕ້ອງຍອມເສຍສະລະຕົນເອງ ເພື່ອຊາດເພື່ອປະຊາຊົນ. ດັ່ງນັ້ນ, ການນັ່ງປົກສາຫາລືວາງແຜນຂ້າມນ້ຳໃນຍາມເດືອນເກົ້າ ເພື່ອນຳສິ່ງເອກະສານສຳຄັນຂອງຊາດ ມັນ

ບໍ່ແມ່ນເລື່ອງທີ່ງ່າຍດາຍເລີຍ. ນັກຮົບທຸກຄົນແມ່ນຕັດສິນໃຈສູງ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານຂອງພັກລັດມອບໝາຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຕໍ່ສູ້ກັບ ຈັກກະພັດອາເມລິກາໃນປີ 1955-1975. ການນັ່ງປຶກສາຫາລື ຂອງນັກຮົບປະຕິວັດສາມສະຫາຍ ໄດ້ບົ່ງບອກລັກສະນະແນວຄິດນິດໄສໃຈຄໍຂອງນັກຮົບປະຕິວັດລາວທີ່ເປັນລູກຮັກຫຼານແພງຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ມີຄວາມອິດທິພົນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກ, ມີຄຸນສົມບັດສິນທຳປະຕິວັດ ແລະ ຍອມເສຍສະລະຕົນເອງເພື່ອຜາລະກິດຂອງຊາດ.

ສະຫຼຸບຄວາມແລ້ວ ຜົນການວິເຄາະມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ພົບເຫັນການຜັນລະນາລັກສະນະການນັ່ງ ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນນິດໄສໃຈຄໍຄື ວັນນະຄະດີຜື້ນເມືອງນັ່ງກິນເຂົ້ານຳປະຊາຊົນໃນຖຽງບົ່ງບອກເປັນຄົນດີ, ມີຄຸນສົມບັດ ແລະ ມີຄວາມສາມັກຄີ, ກາຍເປັນຜູ້ນຳທີ່ຜູ້ຮ່ວມທຸກຮ່ວມສຸກຂອງປະຊາຊົນ. ການນັ່ງໃນວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງແມ່ນການແຕ່ງຕັ້ງມານັ່ງ ເປັນກະສັດປົກຄອງບ້ານເມືອງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເປັນຄົນດີ, ຊ່ວຍເຫຼືອສັງຄົມເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນນັບຖື. ການນັ່ງໃນວັນນະຄະດີປັດຈຸບັນສະແດງອອກການນັ່ງວາງແຜນຂອງນັກຮົບປະຕິວັດສາມສະຫາຍເພື່ອນັ່ງປຶກສາຫາລືຂ້າມນ້ຳຂອງນຳສິ່ງເອກະສານ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເປັນຄົນອິດທິພົນ, ມີຄວາມສະຫຼາດຫຼັກແຫຼມ. ການແກ້ໄຂບັນຫາສະເພາະໜ້າ, ມີຄຸນສົມບັດສິນທຳປະຕິວັດ.

4) ລັກສະນະການນອນ

ລັກສະນະການນອນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໝາຍເຖິງລັກສະນະອະນິຍະບົດທຳໜຶ່ງຂອງຕົວລະຄອນ ທີ່ສະແດງອອກດ້ານນິດໄສໃຈຄໍຂອງຕົວລະຄອນ. ຜ່ານການສຶກສາ ລັກສະນະການນອນຂອງຕົວລະຄອນໃນວັນນະຄະດີລາວສາມເລື່ອງຄື ທ້າວເຈດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ ແລະ ເລື່ອງຟອງເດືອນເກົ້າ ລາຍລະອຽດມີດັ່ງນີ້:

ເຈດໄຫພ້ອມເຜື່ອນພ້ອງ	ພັກຜ່ອນນອນສາລາ
ທີ່ປູກມາຫຼາຍປີ	ໄວ້ພັກເຊົາເນົ້າຍິ່ງ
ຫວັງເປັນປ່ອນຄ້ອງຊ້າງ	ກາງພົງດົງໃຫຍ່
ຊ້າງມີຫຼາຍມາກລົ້ນ	ແດນນີ້ເປັນເຖື່ອນດີ

(ຈຫ.ພ:13).

ຈາກຂໍ້ຄວາມບາດກອນ ທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຜັນລະນາຕົວລະຄອນເອກທ້າວເຈດໄຫເຂົ້າປາດົງເພື່ອຄ້ອງຊ້າງ ໄດ້ເຂົ້າໄປນອນ ຢູ່ທີ່ສາລາກາງປາ. ຄຳວ່າ “ສາລາ” ໝາຍເຖິງເຮືອນທີ່ສ້າງເປັນປ່ອນພັກເຊົາຢູ່ຊົ່ວຄາວສຳລັບຄົນເດີນທາງໄປມາ. ທ້າວເຈດໄຫເປັນເຊື້ອສາຍກະສັດເຂົ້າໄປນອນຢູ່ທີ່ສາລານຳສາມັນຊົນຄົນທົ່ວໄປ ແມ່ນບອກໃຫ້ຮູ້ນິດໄສໃຈຄໍວ່າ ທ້າວເປັນຄົນບໍ່ເລືອກວັນນະ, ເຂົ້າຫາປະຊາຊົນລາດຊະດອນ ແລະ ດຳລົງຊີວິດດ້ວຍຄວາມລຽບງ່າຍ. ນອກຈາກນີ້ ໃນວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງເລື່ອງທ້າວຈັນທະຄາດຍັງພົບ ລັກສະນະການນອນຢູ່ທີ່ສາລາຂອງຕົວລະຄອນເອກທ້າວຈັນທະຄາດ ສະແດງຜ່ານຂໍ້ຄວາມໃນບາດກອນທີ່ວ່າ :

ລາງເຮືອນນີ້	ຂໍດາຍດູເປົ້າ
-------------	--------------

ເຂົາບໍ່ມີເຍື່ອງໃຫ້	ເຂື່ອເຈົ້າຄ່ອຍໄປ
ເຖິງເມື່ອວັນຄຳຄ່ອຍ	ແລ້ວຕ່າວຄືນເມືອ
ພາກັນເຊົາສາລາ	ປ່ອນນອນໃນຫ້ານ

(ຈຄ.ລ:16).

ຈາກຂໍ້ຄວາມກອນບາດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຜັນລະນາການນອນ ຂອງຕົວລະຄອນທ້າວຈັນທະຄາດ ເລາະຂໍຂອງກິນເຮືອນນັ້ນເຮືອນນີ້ຍ້ອນຄວາມທຸກຍາກຂາດເຂີນອາຫານມາບຳລຸງລ້ຽງຮ່າງກາຍ, ພໍຕາເວັນຄ່ອຍຄຳລົງແລງພາກັນຕ່າວກັບມານອນພັກຢູ່ສາລາ. ດັ່ງຄຳເວົ້າທີ່ວ່າ “ເຊົາສາລາ” ໝາຍຄວາມວ່າທ້າວຈັນທະຄາດໄດ້ເຂົ້າໄປນອນຢູ່ໃນສາລາແມ່ນບອກໃຫ້ຮູ້ນິດໄສໃຈຄໍຂອງທ້າວເປັນຄົນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກຂໍ້ຫຍຸ້ງລຳບາກ ແລະ ອິດທິພົນພະຍາຍາມແຕ່ນ້ອຍ .

ນອກຈາກນີ້ ໃນວັນນະຄະດີປັດຈຸບັນເລື່ອງຟອງເດືອນເກົ້າ ນັກປະພັນ Khamma PHOMKONG ໄດ້ຜັນລະນາຄວາມຫົວຂອງນັກຮົບປະຕິວັດທີ່ເດີນທາງໝົດຜ່ານຜ່າອຸປະສັກໃນຍາມຄຳຄືນ ພໍຮຸ່ງເຊົ້າວັນໃໝ່ກໍຮູ້ສຶກຫົວນອນແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ເພື່ອຜາລະກິດຂອງຊາດນັກຮົບປະຕິວັດລາວສາມສະຫາຍ ກໍໄດ້ອິດທິພົນໃຫ້ວຽກງານສຳເລັດໄປກ່ອນແລ້ວຈຶ່ງນອນຕາມຫຼັງ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວນັ້ນບອກໃຫ້ຮູ້ລັກສະນະນິດໄສໃຈຄໍນອງນັກຮົບປະຕິວັດຜ່ານຕອນຄວາມທີ່ວ່າ:

“ບະ! ໄດ້ເຊື່ອບັຈກບາດຄືຊິມີແຮງຢ່າວໂລດນໍ ແຕ່ເຮົາຄິດວ່າພວກເຮົາຄວນໄປໃຫ້ຮອດບ້ານຫ້ວຍໄຜ ແຕ່ຍັງເວັນແປ ເພື່ອຕິດຕໍ່ກັບຜື້ນຖານກຳສະພາບການສັດຕູ ແລະ ກຽມເຮືອແຜໄວ້, ຖ້າໄປຄຳໂພດຢ້ານກຳສະພາບບໍ່ໄດ້ດີ, ການກະກຽມຂ້າມນ້ຳຢ້ານບໍ່ຮອບຄອບ. ສະພາບການບ້ານເມືອງພວມເຄັ່ງຮ້ອນ, ໜ້າທີ່ພວກເຮົາແມ່ນຮີບດ່ວນທີ່ສຸດ, ສັດຕູມັນໄດ້ທໍລະຍົດຕໍ່ສັນຍາລວມລາວຄຳສັ່ງຫັນທິດການຕໍ່ສູ້ນີ້ຊັກຊ້າໄປບໍ່ໄດ້. ການຊັກຊ້າຂອງພວກເຮົາມີຄຳເທົ່າເລືອດເນື້ອ, ເຮົາເຫັນວ່າ ອິດທິພົນໄປຕື່ມອີກສາກ່ອນ, ຫຼ້ອນໜ້າທີ່ຈຶ່ງນອນບາດດຽວ” (ຟ.ປ:13)

ຈາກຂໍ້ຄວາມທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ນັກປະພັນ Khamma PHOMKONG ໄດ້ຜັນລະນາຄວາມຫົວນອນຂອງນັກຮົບປະຕິວັດສາມສະຫາຍ ທີ່ໄດ້ຜ່ານຜ່າອຸປະສັກຢ່າງໝົດມື້ໝົດຄືນ, ອິດຫຼັບອິດນອນເພື່ອຜາລະກິດຂອງຊາດເຖິງຊິຢາກນອນພຽງໃດນັກຮົບສາມສະຫາຍກໍບໍ່ຍອມນອນເດັດຂາດ ເພາະຄິດເຫັນພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ, ປະເທດຊາດ. ການອິດນອນຂອງນັກຮົບປະຕິວັດສາມສະຫາຍສະແດງອອກຄວາມເດັດດ່ຽວໜຽງແໜ້ນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກ ແລະ ສາມາດສຳເລັດໜ້າທີ່ຕາມການມອບໝາຍຂອງປະເທດຊາດ.

ສະຫຼຸບລວມແລ້ວ ຜົນການວິເຄາະມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ພົບເຫັນການຜັນລະນາລັກສະນະການນອນຂອງຕົວລະຄອນໃນສາມເລື່ອງຄື ວັນນະຄະດີຜື້ນເມືອງພົບເຫັນຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິແມ່ນກະສັດເຂົ້າໄປນອນໃນສາລານຳປະຊາຊົນເຊິ່ງບອກໃຫ້ຮູ້ນິດໄສໃຈຄໍເປັນຄົນສາມາດເຂົ້າກັບຄົນງ່າຍ. ວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງພົບການນອນຢູ່ໃນສາລາ ຍ້ອນຄວາມທຸກຍາກ, ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້

ຜ່ານຜ່າອຸປະສັກ ແລະ ມີຄວາມອິດທິພົນຜະຍາຍາມ. ໃນ ວັນນະຄະດີປັດຈຸບັນ ລັກສະນະການນອນຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມ ຄະຕິແມ່ນຄວາມອິດທິພົນບໍ່ຍອມນອນ ເພື່ອຜາລະກິດຂອງຊາດ, ເພື່ອພໍ້ແມ່ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ແລະ ສາມາດສຳເລັດໜ້າທີ່ທີ່ ຊາດມອບໝາຍ.

ເມື່ອນັ້ນ ບາຄານທ້າວ	ຍໍມືທູນເກດ
ຂ້ານີ້ ເຊື້ອຝັນອຍ	ທຽມທ້າວບໍ່ຄວນ ເຈົ້າເອີຍ
ຂ້າກໍ ເອົານາແກ້ວ	ບຸດຕິມາສິ່ງ
ແລ້ວຈັກ ລາເຜົ່າຜູ້	ບຸນກວ້າງຢູ່ດີ ແຕ່ທ້ອນ (ຈຄ.ລ:82)

ຈາກຂໍ້ຄວາມບາດກອນທີ່ກ່າວມານັ້ນ ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຜັນລະ ນາທັດສະນະຄະຕິຂອງຕົວລະຄອນທ້າວຈັນທະຄາດ ທີ່ເວົ້າຈາກນ້ຳ ກະສັດປົກຄອງ ດ້ວຍກິລິຍາມາລະຍາດ ແລະ ຄວາມຖະໜອມ ຖ່ອມຕົວ, ບໍ່ອວດອົງທະນົງຕົວຕໍ່ກະສັດ. ຜ່ານຄຳເວົ້າຂອງທ້າວທີ່ ວ່າ **“ເຊື້ອຝັນອຍ ທຽມທ້າວບໍ່ຄວນ”** ໝາຍເຖິງການເວົ້າຖອມ ຕົວກ່ຽວກັບຕົ້ນການກຳເນີດຂອງເຊື້ອສາຍຕະກູນ. ຈາກຄຳເວົ້າ ດັ່ງກ່າວນັ້ນ ທ້າວຈັນທະຄາດ ຄິດວ່າຕົນກຳເນີດມາຈາກວົງ ຕະກູນ ຄອບຄົວທຸກຍາກ ບໍ່ອາດໄປປຽບທຽບກັບກະສັດປົກຄອງ ໄດ້. ຈາກລັກສະນະແນວຄິດຂອງທ້າວທີ່ເວົ້າມານັ້ນ ໄດ້ຍົກໃຫ້ ເຫັນທັດສະນະຄະຕິຂອງທ້າວແມ່ນທັດສະນະປະຊາຊົນຢ່າງ ຈະແຈ້ງ. ເພາະວ່າ, ທ້າວຈັນທະຄາດເປັນຄົນອິດທິພົນ ແລະ ມີ ຄວາມເມດຕາກະລຸນາຕໍ່ເຜື້ອນມະນຸດ, ເຫັນອີກເຫັນໃຈສາມັນ ຊົນຄົນທົ່ວໄປ ຍ້ອນຊີວິດຂອງທ້າວກໍເປັນຄົນສາມັນຄົນທົ່ວໄປ ເຊັ່ນກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ທັດສະນະຄະຕິຂອງທ້າວຈັນທະຄາດແມ່ນ ທັດສະນະຄະຕິຂອງປະຊາຊົນ ໃນສະໄໝອານາຈັກລາວລ້ານຊ້າງ ທີ່ຢາກໄດ້ຜູ້ນຳມາປົກຄອງບ້ານເມືອງ. ສະນັ້ນ, ແນວຄິດຂອງຕົວ ລະຄອນທ້າວຈັນທະຄາດ ຈຶ່ງກາຍເປັນແນວຄິດ ແລະ ຕົວ ລະຄອນອຸດົມຄະຕິຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຜັນລະນາໄວ້ໃນ ວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງ.

ຂໍ້ທີ່ເກົ່າ ກ່າວໄວ້ແຈ້ງ	ໃຫ້ຊື່ວ່າຂັນຕິ
ໃຫ້ມີ ໃຈອິດທິພົນ	ເຂັ້ມແຂງໜັກແໜ້ນ
ແມ່ນວ່າ ມີບັນຫາຫຍຸ້ງ	ຄຸງຕົນບໍ່ຢ້ານຢອນ
ໃຫ້ຄ່ອຍ ອິດຄ່ອຍເຍື່ອນ	ຫາກຊິໄດ້ທ່ອນຄຳ ເຈົ້າເອີຍ

(ຈຫ.ພ:169)

ຈາກຂໍ້ຄວາມບາດກອນດັ່ງກ່າວ ທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຜັນລະນາ ໄດ້ຜັນລະນາຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫໄດ້ສຶກ ສາຮຳຮຽນຫຼັກການປົກຄອງ ນັ້ນກໍຄືຫຼັກຄຳສອນຂໍ້ທີ່ເກົ່າທີ່ເວົ້າ ເຖິງຄວາມອິດທິພົນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກນາໆປະການ, ຂໍ ພຽງແຕ່ໃຫ້ເຮົາມີໃຈເຂັ້ມແຂງໜັກແໜ້ນ ແລະອິດທິພົນດັ່ງຄຳເວົ້າ ທີ່ວ່າ **“ຂັນຕິ”** ໝາຍເຖິງຄວາມອິດທິພົນ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເຖິງເປົ້າໝາຍ ທີ່ດີງາມ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫໄດ້ຮຽນຮູ້ເລື່ອງ ຄວາມອິດທິພົນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກນາໆປະການເພື່ອຄວາມສຳເລັດໃນ ພາຍພາກໜ້າ ດັ່ງຄຳເວົ້າທີ່ວ່າ **“ໃຫ້ຄ່ອຍ ອິດຄ່ອຍເຍື່ອນ ຫາກ**

3.2 ພັນລະນາລັກສະນະແນວຄິດ ຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ

ລັກສະນະແນວຄິດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໝາຍເຖິງ ການຜັນລະນາຈິດໃຈ, ຄວາມຮູ້ສຶກນຶກຄິດທີ່ເປັນແນວທາງໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເຊັ່ນ ທັດສະນະຄະຕິ, ຄວາມອິດທິພົນ, ຄວາມ ເຊື່ອສັດ, ຄວາມເອື້ອເຜື້ອເພື່ອແຜ່ຂອງຕົວລະຄອນ ສະແດງອອກ ໃນເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ ແລະ ເລື່ອງຟອງເດືອນ ເກົ້າ ເຊິ່ງມີດັ່ງນີ້:

ຊິໄດ້ທ່ອນຄຳ” ໝາຍຄວາມວ່າ ໃຫ້ຄົນເຮົາເປັນຄົນອິດທິພົນຜ່ານ ຜ່າອຸປະສັກກົດຂວາງ ທີ່ເຂົ້າມາໃນຊີວິດ ແລ້ວຜົນສຳເລັດກໍຈະ ຕາມມາ. ສະນັ້ນແລ້ວ, ຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫໄດ້ຮຽນ ຫຼັກການປົກຄອງບ້ານເມືອງທີ່ເວົ້າເຖິງຄວາມອິດທິພົນຜ່ານຜ່າ ອຸປະສັກນັ້ນ ແມ່ນແນວຄິດຈິດໃຈຂອງປະຊາຊົນໃນສະໄໝກ່ອນ ທີ່ຕ້ອງການຜູ້ນຳຈະມາປົກຄອງບ້ານເມືອງຕ້ອງເປັນຄົນອິດທິພົນ ຜ່ານຜ່າອຸປະສັກຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ, ໃຫ້ມີໃຈໜັກແໜ້ນບໍ່ຢ້ານກົວຕໍ່ ອຸປະສັກທີ່ມີກົດຂວາງນັ້ນ ແລ້ວຈະນຳເອົາຜົນສຳເລັດມາໃຫ້ ປະຊາຊົນລາວໃນສະໄໝກ່ອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ການສຶກສາຮຳຮຽນທີ່ ເວົ້າເຖິງຄວາມອິດທິພົນຂອງຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫແມ່ນເກີດ ມາຈາກແນວຄິດຂອງປະຊາຊົນທີ່ປາຖະໜາຢາກໄດ້ຜູ້ນຳທີ່ມີ ຄວາມອິດທິພົນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກ ແລະກາຍເປັນຕົວລະຄອນອຸດົມ ຄະຕິຂອງປະຊາຊົນໃນສະໄໝກ່ອນ ທີ່ນັກແຕ່ງໄດ້ນຳມາຜັນລະ ນາໄວ້ໃນວັນນະຄະດີຜື້ນເມືອງລາວ.

“ຝາເຫລື້ອມມາບາງ, ບິດຫນຶ່ງກໍມົດຕຶບເຂົ້າລົມຝົນດັງມາ ທິດໆ ໃນຄວາມມືດບໍ່ມີໃຜປາກນຳໃຜ ແຕ່ໃຜກໍຄິດເປັນຫວ່ງນຳ ວຽກງານ. ຝົນຈະຕົກອັນນັ້ນບໍ່ຢ້ານ ແຮງດີອີກຊ້ຳ ສັດຕູມັນອາດ ບໍ່ໃສໃຈປານໃດ. ທາກພວມກິນ ຍຸງພວມຂົບ ຫລືຄັ້ງນີ້ອາດຈະ ເສຍຊີວິດໄປ ແຕ່ເຂົາເຈົ້າບໍ່ໄດ້ຢ້ານ, ເລື່ອງທີ່ເຂົາຢ້ານນັ້ນແມ່ນ ຢ້ານບໍ່ສຳເລັດໜ້າທີ່ຂຶ້ນເທິງມອບໃຫ້” (ຟ.ປ:27)

ຈາກຂໍ້ຄວາມຕອນຄວາມດັ່ງກ່າວ ທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງ ນັ້ນນັກປະຊາຊົນ Khamma PHOMKONG ໄດ້ນຳເອົາເຫດການ ຕົວຈິງໃນສະໄໝການຕໍ່ສູ້ກຸ້ຊາດ ມາປະດິດຄິດແຕ່ງເປັນເລື່ອງ ດ້ວຍການຜັນລະນາຄວາມອິດທິພົນທີ່ຜ່ານຜ່າອຸປະສັກຂອງນັກຮົບ ປະຕິວັດສາມສະຫາຍ. ນັກປະຊາຊົນໄດ້ຜັນລະນາໃຫ້ເຫັນຄວາມອິດ ທິພົນຜ່ານຜ່າອຸປະສັກ ເພື່ອປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຕາມການມອບໝາຍ ຂອງຂັ້ນເທິງໃຫ້ສຳເລັດຜົນ. ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຜັນລະນານັກຮົບປະຕິວັດ ສາມສະຫາຍ ກຳລັງປະຊຸມໜ້າກັບອຸປະສັກ ໃນສະພາບຂອງດິນ ຝ້າອາກາດ ບໍ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກຢູ່ແລ້ວ ຍັງຕ້ອງລະມັດລະ ວັງ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ສັດຕູເຂົ້າມາທຳລາຍ. ຮູບພາບນັກຮົບປະ ຕິວັດສາມສະຫາຍ ຢ່າງແຂ່ງຝົນຜ່ານປ່າດົງໃນຍາມຄຳຄືນແມ່ນ

ຖືກທາດກັດຍຸງກິນ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວນັ້ນບໍ່ຖືເປັນອຸປະສັກ ສຳລັບນັກ ຮົບປະຕິວັດ. ແຕ່ທີ່ເຂົາເຈົ້າຢ້ານເປັນອຸປະສັກຫຼາຍທີ່ສຸດແມ່ນ ຢ້ານໜ້າທີ່ວຽກງານ ທີ່ຊາດມອບໝາຍໃຫ້ ຢ້ານບໍ່ສຳເລັດຜົນ ຫຼາຍກວ່າ. ດັ່ງນັ້ນ, ນັກຮົບປະຕິວັດສາມສະຫາຍ ຈຶ່ງກາຍເປັນ ຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກັບຊາດ ແລະ ກາຍເປັນບຸກ ຄົນຂອງນັກຮົບປະຕິວັດ ທີ່ປະຊາຊົນຕ້ອງການ ເຊິ່ງນັກປະຊາຊົນ ຄຳມາ ພົມກອງ ພັນລະນາໄວ້ໃນວັນນະຄະດີປະຕິວັດ

ລູກຕ້ອງໄປເຖິງຫ້ອງ ຫາດຊາຍຟອງຫາປູຢາ
ໄປຮຽນ ວິຊາສາດຕະສິນຄົບຖ້ວນ ບໍລະບວນແທ້ທຸກປະການ
ບາເຈັດໄຫກ້ມຂາບໄຫວ້ ພໍ່ແມ່ລູກຕາ
ຮັບເອົາຄຳລາຊາ ພຣະພໍ່ຕົນບໍ່ຂັດຂ້ອງ

ປູຕັ້ງໃຈສອນໃຫ້ເຈົ້າ ທິດສະພິດຣາດຊະທຳ
ຫຼັງຈາກຮຽນນຳອົງຮັດສີ ສ່ອງເຫັນດີຮ້າຍ
ອາຈານ ມະຫາພິມສິດສອນໃຫ້ ຮິດສິບສອງຄອງສິບສີ່
ຫຼັກສູດຮຽນມີທ່ານີ້ ຮຽນແລ້ວຈຶ່ງຕ່າວເມືອງ (ຈທ.ພ:45)

ຈາກຂໍ້ຄວາມກອນບາດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ ແຕ່ງໄດ້ພັນລະນາຄວາມຈິ່ງຮັກຝັກດີຕໍ່ປະເທດຊາດ ຜ່ານຕົວ ລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫ ໄປສຶກສາຮຳຮຽນປະກອບໄປດ້ວຍຫຼັກ ວິຊາ ຮິດສິບສອງ, ຄອງສິບສີ່ ແລະ ຮຽນທິດສະພິດຣາຊະທຳ ເພື່ອນຳເອົາຄວາມຮູ້ດັ່ງກ່າວມາບໍລິຫານບ້ານເມືອງ. ຄຳວ່າ **“ຮິດ ສິບສອງ”** ໝາຍເຖິງປະເພນີການເຮັດບຸນຕ່າງໆໃນຈຳນວນ ໜຶ່ງ ປີພາຍໃນສິບສອງເດືອນ. ຄຳວ່າ **“ຄອງສິບສີ່”** ໝາຍເຖິງກົດທີ່ຂີ້ ກຳນົດໄວ້ໃຫ້ທຸກຄົນຄວນຮູ້ ແລະປະຕິບັດຕາມ. ຄຳວ່າ **“ທິດສະ ພິດຣາຊະທຳ”** ໝາຍເຖິງຫຼັກສິນທຳໃນການປົກຄອງ. ການຮຳ ຮຽນຂອງຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫ ໃນວິຊານີ້ແມ່ນຈະນຳເອົາ

ຍັງເລົ່າ ຄຶດຮຸ່ງຮູ້ ພໍ່ແມ່ພາຍຫຼັງ
ປານນີ້ ມານດາເປັນ ຈັ່ງໃດເດເຈົ້າ
ຢ່າໃຫ້ ມີໂຜຍຕ້ອງ ອັນຕາຍບັງເກີດ
ຂໍໃຫ້ ສອງແຈ່ມເຈົ້າ ຍືນໝັ້ນຫມືນປີ ແດ່ທ່ອນ (ຈຄ.ລ:22)

ຈາກຂໍ້ຄວາມກອນບາດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ ແຕ່ງໄດ້ພັນລະນາຄວາມເອື້ອເຜື້ອເຜື້ອແຜ່ຂອງທ້າວຈັນທະຄາດ ທີ່ມີຕໍ່ພໍ່ແມ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມຄິດຮອດຄິດເຖິງພໍ່ແມ່ທີ່ຈາກ ມາໄກແສນໄກ, ຄວາມກະຕັນຍູຮູ້ບຸນຄຸນຂອງທ້າວທີ່ປາຖາໜາ ໃຫ້ພໍ່ແມ່ມີສຸຂະພາບແຂງແຮງດີ, ມີອາຍຸຍືນຍາວ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ ຕົວລະຄອນທ້າວຈັນທະຄາດ ໄດ້ກາຍເປັນຄວາມປາຖະໜາຂອງ ປະຊາຊົນ ທີ່ເປັນຕົວແບບໃຫ້ແກ່ລູກທີ່ປະຕິບັດຕໍ່ພໍ່ແມ່ດ້ວຍ ຄວາມດີງາມ ເຖິງທ້າວຈະຢູ່ຫ່າງໄກພໍ່ແມ່ແຕ່ບໍ່ເຄີຍລືມ, ຍັງຮັກ ແລະ ຄົບລົບພໍ່ແມ່ຢູ່ສະເໝີ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕົວລະຄອນ ທ້າວ ຈັນທະຄາດ ຈຶ່ງກາຍເປັນຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ ຂອງປະຊາຊົນ ໃນສະໄໝອານາຈັກລາວລ້ານຊ້າງທີ່ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ພັນລະນາໄວ້ໃນ ວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງ.

(ຈທ.ພ:25-26).

ຈາກຂໍ້ຄວາມກອນບາດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ ແຕ່ງໄດ້ພັນລະນາຄວາມຈິ່ງຮັກຝັກດີຕໍ່ເຊື້ອສາຍວົງຕະກູນ ຜ່ານ ຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫ ຮັບເອົາຄຳສັ່ງຕາມຈຸດປະສົງຂອງພໍ່ແມ່ ໃຫ້ໄປຮຽນເອົາວິຊາສາດຕະສິນ ນຳປູທີ່ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ. ທ້າວເຈັດໄຫປະຕິບັດຕາມຄວາມພໍ່ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຈິ່ງຮັກຝັກດີ ຂອງທ້າວ ທີ່ມີຕໍ່ຄອບຄົວໂດຍບໍ່ຂັດຂ້ອງແຕ່ຢ່າງໃດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫ ມີຄວາມຊື່ສັດຕໍ່ຄອບຄົວ, ເປັນລູກທີ່ດີ ຂອງພໍ່ແມ່ ແລະ ກາຍເປັນບຸກຄົນອຸດົມຄະຕິຂອງຄອບຄົວ ກໍຄື ບຸກຄົນອຸດົມຄົມຄະຕິຂອງປະຊາຊົນສະໄໝກ່ອນ ທີ່ຕ້ອງການ ຢາກໄດ້ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ມາເປັນຜູ້ນຳປົກຄອງບ້ານເມືອງ ເຊິ່ງຜູ້ ແຕ່ງໄດ້ນຳມາພັນລະນາໄວ້ໃນວັນນະຄະດີພື້ນເມືອງ.

ຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ຮຽນມາ ໄປໝູນໃຊ້ໃນການປົກຄອງບ້ານເມືອງ ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງປະຊາຊົນໃນສະໄໝກ່ອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫ ຈຶ່ງກາຍເປັນຕົວລະຄອນຜູ້ນຳ ປົກຄອງບ້ານເມືອງ, ແຕ່ຈະປົກຄອງບ້ານເມືອງໄດ້ນັ້ນ ປະຊາຊົນ ກໍມີເງື່ອນໄຂຕ້ອງໄດ້ຮຽນຫຼັກການບໍລິຫານຕາມຫຼັກການ ທີ່ ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນກ່ອນ. ເພື່ອມີຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດ ແລະ ຄຸນສົມບັດ ຈຶ່ງສາມາດເປັນຜູ້ນຳປົກຄອງບ້ານເມືອງໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫຈຶ່ງກາຍເປັນ ອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີ ພື້ນເມືອງ ທີ່ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ນຳມາພັນລະນາໄວ້ໃນວັນນະຄະດີລາວ.

ໃຫ້ມີໃຈແຜ່ກວ້າງ ເພື່ອແຜ່ເຈືອຈານ
ເອີ້ນວ່າ ການໃຫ້ທ່ານສິ່ງຂອງ ຊ່ວຍເຫຼືອປະຊາໄທ້
ພວກໝູ່ຄົນທຸກໄຮ້ ໃຫ້ກູເພື່ອແຜ່
ຫຼຽວແລເຖິງທົ່ວຖ້ວນ ກະບວນບ້ານດ່ານແດນ
(ຈທ.ພ:161).

ຈາກຂໍ້ຄວາມກອນບາດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຍົກມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜູ້ ແຕ່ງໄດ້ພັນລະນາຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫຮຽນຮູ້ຫຼັກສິນທຳ ຄວາມເອື້ອເຜື້ອເຜື້ອແຜ່ ຕໍ່ສັງຄົມ ທີ່ມີເນື້ອໃນເວົ້າເຖິງເປັນກະສັດ ປົກຄອງບ້ານເມືອງຕ້ອງເປັນຄົນມີຈິດໃຈເອື້ອເຜື້ອເຜື້ອແຜ່ ຕໍ່ ປະຊາຊົນລາດສະດອນໃຫ້ທົ່ວເຖິງ, ເບິ່ງແຍງຄວາມທຸກສຸກ ແລະ ການໃຫ້ທ່ານແກ່ຄົນທຸກຍາກ. ການຮຳຮຽນຫຼັກຄວາມເອື້ອເຜື້ອ ເພື່ອແຜ່ ຕໍ່ສັງຄົມ ຂອງທ້າວເຈັດໄຫ ໃນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນຄວາມມຸ່ງ

ມາດປາຖະໜາ ຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ຕ້ອງການຜູ້ນຳປົກຄອງບ້ານ ເມືອງ ໃຫ້ມີຄວາມເອື້ອເຜື້ອຕໍ່ປະຊາຊົນລາດສະດອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕົວລະຄອນອ້າຍເຈັດໄຫ ຈຶ່ງກາຍເປັນຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິ ຂອງປະຊາຊົນໃນສະໄໝກ່ອນ ທີ່ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ນຳມາຝັນລະນາໄວ້ ໃນວັນນະຄະດີຝັນເມືອງ.

4. ວິພາກຜົນ

ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ເຫັນວ່າ ທິດສະດີຝັນລະນາຕົວລະຄອນຂອງ Phingkham SISOUVANH (2011) ທີ່ຝັນລະນານິໄສໃຈຄໍຂອງຕົວລະຄອນ ມາເປັນແນວຄິດຫຼັກໃນການວິເຄາະ ສາມາດອະພິປາຍຜົນການສຶກສາການຝັນລະນານິໄສໃຈຄໍຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິທີ່ປະຊາຊົນລາວຕ້ອງ ແມ່ນແນວຄິດຄວາມເປັນຜູ້ນຳທີ່ມີທັດສະນະຄະຕິທິດີ, ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ມີຄຸນສົມບັດ, ຄວາມອິດທິພົນ, ຄວາມຊື່ສັດ ແລະຄວາມເອື້ອເຜື້ອ ແລະຄວາມເກັ່ງກ້າ. ໂດຍຜ່ານຕົວລະຄອນທ້າວເຈັດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ, ສະຫາຍນວນ, ສະຫາຍຝັນ, ສະຫາຍສອນ. ເມື່ອອີງໃສ່ຜົນໄດ້ຮັບສົມທຽບກັບທິດສະດີເຫັນວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບການຝັນລະນານິໄສໃຈຄໍຂອງຕົວລະຄອນ. ສຳລັບບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຫັນວ່າ ບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Somphay VILASACK (2017) ໄດ້ສຶກສາ ຄຸນລັກສະນະຕົວລະຄອນໃນມະຫາກາບທ້າວຮຸ່ງທ້າວເຈືອງ. ເຫັນວ່າເປັນບົດມີຄວາມຄ້າຍຄື ແລະ ແຕກກັນ. ບາງສ່ວນທີ່ຄືກັນມີລັກສະນະອະລິຍະບົດ, ຄວາມຊື່ສັດ, ຄວາມຈິງຮັກຝັກດີ. ການເສຍສະຫຼະ. ສຳລັບຄວາມແຕກຕ່າງແມ່ນສັງເກດຈາກການນຳເອົາຂໍ້ມູນມານຳໃຊ້ ຄືຜູ້ສຶກສາໄດ້ນຳໃຊ້ປຶ້ມສາມເລື່ອງຄື ເລື່ອງທ້າວເຈັດໄຫ, ທ້າວຈັນທະຄາດ ແລະ ຟອງເດືອນເກົ້າ. ແຕ່ບົດທີ່ມີຄວາມໃກ້ຄຽງແມ່ນລົງເລິກພຽງແຕ່ເລື່ອງດຽວຄືມະຫາກາບທ້າວຮຸ່ງທ້າວເຈືອງ. ສະນັ້ນ, ເນື້ອໃນການຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ ຈະມີລັກສະນະກວ້າງຂວາງ ເຊິ່ງມີອັນລວມ ແລະ ຂໍ້ປົກຢ່ອຍລົງເລິກສະອຽດກວ່າ ນັ້ນກໍເພາະວ່າບົດເລື່ອງແມ່ນກວມລວມເອົາວັນນະຄະດີລາວທັງສາມໄລຍະຄື ວັນນະຄະດີຝັນເມືອງ, ວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງ ແລະ ວັນນະຄະດີປັດຈຸບັນ.

5. ສະຫຼຸບ

ການຝັນລະນານິໄສໃຈຄໍຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລາວ ໂດຍມີຈຸດປະສົງວິເຄາະການຝັນລະນາລັກສະນະອະລິຍະບົດ ແລະ ວິເຄາະການຝັນລະນາລັກສະນະແນວຄິດຂອງຕົວລະຄອນອຸດົມຄະຕິໃນວັນນະຄະດີລາວສາມເລື່ອງ ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້:

ລັກສະນະອະລິຍະບົດ ພົບເຫັນມີ 5 ລັກສະນະຄື ການຍືນ, ການຢ່າງ, ການນັ່ງ, ການນອນ ເຊິ່ງຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຝັນລະນາທີ່ບົ່ງບອກນິໄສໃຈຄໍເປັນຄົນດີ, ມີຄວາມຮູ້, ມີຄຸນສົມບັດ, ຄວາມອິດທິພົນພະຍາຍາມ, ນ້ຳໃຈຮັກຊາດ, ມີຄວາມສາມັກຄີ ແລະ ອົງອາດກ້າຫານ. ສຳລັບການຝັນລະນາລັກສະນະແນວຄິດ ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຝັນລະນາໃຫ້ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງນັ້ນກໍຄືແນວຄິດພາວະຄວາມເປັນຜູ້ນຳ, ຄິດເຫັນສິດຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ, ຄວາມຊື່ສັດ

ບໍລິສຸດ, ມີທັດສະນະປະຊາຊົນ, ຮູ້ຈັກຖ່ອມຕົວ, ມີຄວາມອິດທິພົນ, ມີຄວາມເມດຕາ, ມີນ້ຳໃຈຮັກຊາດ, ຮັກບ້ານເກີດເມືອງນອນ, ຄວາມຕັດສິນໃຈສູງ. ການສຶກສາຮ່າຮຽນ, ການຮຽນຮູ້ຫຼັກການປົກຄອງເມືອງ, ການສ້າງສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ.

6. ຜົນປະໂຫຍດແອບແຝງ

ຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມນັກຄົ້ນຄວ້າ ຂໍປະຕິຍານຕົນເອງວ່າ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນບໍ່ມີຜົນປະໂຫຍດແອບແຝງໃດໆ ກັບອົງກອນຜູ້ສະໜອງທຶນ

7. Reference

- Kiengkeo NUANNAVONG. (2001). Lao Literature, Department of Lao Language-Literature, Faculty of Letter, National University.
- Khamson THONGMISAY. (2016) Lao Languages-Literature (1st Printed), Department of Higher Education, Ministry of Education and Sports. Vientiane Capital
- Khamma PHOMKONG. (2003). Fong Mea Nam Khong, The Collection of the red pen Independence Series (1st Printed) By Public Printing, Vientiane Capital
- Khamson THONGMISAY and Kongchanh PHAMUEANG. (2002). Literature's theory, Basic Science, Faculty of Letter, National University, Vientiane Capital
- Somphay VILASACK. (2017) Characteristics of characters in the epic *Thao Houn-Thao Jueng*. Department of Lao Language-Mass Communication. Faculty of Letter, National University, Vientiane Capital
- Siviengkheak KONENIVONG. (2013) Lao Dictionary (3rd Printed) By Public Printing, Vientiane Capital
- Somthaphuey SIVONGSACK. (2019). Language's Arts in "Fai Dub Bor Sin Seng Novel" By Sor. SINONTHONG. Journal science of Souphanouvong University 5th edition, Volume 1st.
- Borsengkham VONGDALA (2008) Lao Literature (1st Printed) Vietnam Education publishing, Vientiane Capital
- Bounmee THEPSIMUENG. (2016) "*Thao Jet Hai*" (2nd Printed) Publishing at Sisavard Printing, Vientiane Capital
- Bouakeo CHALUENLANGSY. (2003). "*Phou sueb thod*" the collection of the red pen independence series (1st Printed) By Public Printing, Vientiane Capital.
- Duangduen BOUNYAVONG and Othong KHAMINSOU. (1998) Thoughts and customs of "*Thao Houn-Thao Jueng*" (1st Printed) Published at Matixon Printing. Vientiane Capital.
- Phingkham SISOUVANH, Morsom PANYAVONG and Siphone SOUNANTHA. (2010). Lao Language's Textbook of Primary School year 5. Public Education Printing. Vientiane capital